

14 mei 1960

U 5915/60 - C 46 - P1/PS9.

PH 9898/17

GEHEIM

Land: Groot-Brittannië.

Onderwerp: De Britse visie op de topconferentie.

Referenties:

Datum van waarneming: Mei 1960.

Bron: Betrouwbaar.

Informant: Zeer hooggeplaatste functionaris in het Foreign Office.

Opmerkingen:

Verzonden aan: de Minister van Buitenlandse Zaken.

Aan Zijne Excellentie Prof. Dr. J.E. de QUAY
Minister-President

Plein 1813 no. 4

's-GRAVENHAGE.

GEHEIM

Groot-Brittannië

DE BRITSE VISIE OP DE TOPCONFERENTIE

Het Foreign Office heeft niet de indruk, dat CHROESJTSJOWs rede in Baku en het vliegtuigincident invloed van bijzondere betekenis voor het welslagen of mislukken van de topconferentie zullen hebben.

(De zij
in Baku
wel flink
want
succes.)

Wat de te behandelen onderwerpen betreft is het standpunt van het Foreign Office de laatste tijd enigszins gewijzigd. Men meent nu, dat het wenselijk zou zijn de kwestie Berlijn en Duitsland niet te behandelen. Die wens acht men onrealistisch, want het is zeker, dat CHROESJTSJOW met deze kwestie voor de dag zal komen. Onder twee omstandigheden kan dit Berlijn-Duitsland-probleem de conferentie en de Oost-West-verhouding in een crisis brengen. Ten eerste wanneer CHROESJTSJOW weer een tijdslimiet zou introduceren, ten tweede wanneer hij, na mislukt overleg, zou overgaan tot het afsluiten van een separaatvredeverdrag met de D.D.R.-Overigens verwacht zegsman geen van beide dramatische ontwikkelingen. Hij meent over aanwijzingen te beschikken, dat de Sowjets bereid zullen zijn de kwestie Berlijn-Duitsland naar de volgende topconferentie te verplaatsen.

Terwijl dus Berlijn-Duitsland potentieel het meest explosieve onderwerp van de conferentie is, lijkt dat van de stopzetting van kernproeven de meeste kans op succes te hebben. Het Britse standpunt is, dat op dit terrein allereerst een accoord van de Drie, dus zonder Frankrijk, nodig is. Is dat er eenmaal, dan moet met derden overleg worden gepleegd. Aangezien echter Frankrijk aan het topoverleg deelneemt, zou een accoord over stopzetting van kernproeven en marge van de conferentie tot stand moeten komen. CHROESJTSJOW heeft weliswaar de laatste tijd in openbare redevoeringen minder nadruk op dit punt gelegd, maar volgens Britse interpreta-

tie betekent dat niet, dat hij dit punt niet meer van belang zou achten.- Over ontwapening in breder verband kan natuurlijk lang gepzaat worden. Dat is geen bezwaar, omdat het geen erg explosief onderwerp is.

Wat de algemene Oost-West-verhouding betreft, zal het noodzakelijk zijn - de NATO-bijeenkomst in Istanboel heeft al enige grondslagen gelegd - het begrip "coëxistentie" een concrete inhoud te geven. De Britse regering heeft geen moeite gedaan een "code of conduct" op te stellen. Men zou al te gemakkelijk vervallen in vage algemeenheden als waartoe ook de Verenigde Naties hun toevlucht plegen te nemen. Wel zal de Britse premier CHROESJTSJOW duidelijk maken, dat het tijd wordt van vage algemeenheden over vreedzaam samenleven over te gaan tot praktisch gedrag.

De Britse regering verwacht niet, dat specifieke regelingen voor bepaalde gebieden (Midden-Oosten, Afrika) op deze topconferentie serieus aan de orde zullen komen.

Zeer in het algemeen meent de Britse regering te beschikken over aanwijzingen voor niet onaanzienlijke meningsverschillen tussen Chinezen en Russen over de verhouding tussen Oost en West en dus ook over de topconferentie. In zoverre meent de Britse regering, dat er enige aanleiding is om voorlopig en met alle voorzichtigheid "de kaart CHROESJTSJOW" te spelen, die kennelijk de "liberalere" is tegenover de "reactionaire" Chinezen en tegenover de meer stalinistische elementen in de Sowjet-Unie zelf. - Tegelijkertijd is de Britse regering zich er van bewust, dat China en de Sowjet-Unie ondanks bestaande verschillen van mening tot hetzelfde kamp behoren en dat het derhalve niet veel zin heeft aan hun verschillen van mening al te veel betekenis toe te kennen, laat staan deze tot basis van westelijke politiek te maken.